Caritas Organismo Pastorale

SIMPE SOCIETÀ ITALIANA MEDICI PEDIATRI

NARRAZIONE CIRCOLARE

young Caritas

Fëmijët Migrantë, Fëmijët që Priten: Gjurmët e Njerëzimit në Lëvizje

Siracuza

18 maj 2024

Në kapak: ***"Ndër të shpëtuarit dhe të mbyturit"*** - akrilik në kanavacë (70x50) nga **Ebrima Danso,** piktor migrant gambian ©

Projekt grafik: Young Caritas Firenze

Ky broshurë është prezantuar në rastin e Kongresit të tretë të mbajtur në Sirakuza nga 16 deri më 19 maj 2024, i organizuar nga "Narrazione Circolare - Përcaktimi i një Pediatrie të Ndryshme" dhe i patrosur nga Shoqata Italiane e Mjekëve Pediatër. Realizimi i tij nuk do të ishte i mundur pa kontributin e Leukasia (Shoqëri Kooperativë Sociale).

Ky broshure është i disponueshëm në formatin dixhital në faqen e internetit www.caritasfirenze.it në gjuhët italiane, angleze, franceze, shqipe, spanjolle dhe arabe.

Ky broshur është përkthyer nga italishtja nga Klea Cepa

Lexuesit dhe lexueset që dëshirojnë informacione dhe thellime mund të drejtohen drejtpërdrejt te:
Young Caritas Firenze
Via A. Corelli, 85 - 50127 Firenze
youngcaritas@caritasfirenze.it

"Fëmija, për zhvillimin harmonik të personalitetit të tij, ka nevojë për dashuri dhe për kuptim. Ai duhet, sa është e mundur, të rritet nën kujdesin dhe përgjegjësinë e prindërve dhe, në çdo rast, në një atmosferë dashurie dhe sigurie materiale dhe morale."

Deklarata Universale e të Drejtave të Fëmijës

“Asnje luftë nuk është e vlefshme për lotët e fëmijëve."

Papa Francesko

"Unë jam një prej Mediteranit, që nuk është as Jug, as Veri, as Lindje, as Perëndim. Është barku lënguar midis Azisë, Afrikës dhe Evropës. Ai që lindi në njërin prej krahëve të tij ka në gjak një arkipelag të popujve."

Erri De Luca

INDEKS

Parathënie

Në kujdes të Fancesco De Luca 5

Introduksioni

Në kujdes të Luca Orsoni 8

Pema dhe gjurma

Në kujdes të Francesco Bacci 11

"Fëmija Migrant, fëmija që pranon: raporti"

- "Lëvizja normative e evoluimi i disiplinës në lidhje me FVHP
  Në kujdes të Margherita Fiochi Romagnoli.....14
- FVHP në Itali
  Në kujdes të Margherita Fiochi Romagnoli.....17
- Analiza e të Dhënave
  Në kujdes të Margherita Fiochi Romagnoli.....20
- Përgjegjësi
  Në kujdes të Isabel Radovani e Silvia Meloni 24
- In Lak'ech
 26
- Emozjonet
 29

Italjane

Në kujdes të Klea Cepa 31

Nëse do të jetë, do të jetë Sarajevo

Në kujdes të Morgan Rosano.....35

Në hapësira të vogla

Në kujdes të Santina Morciano.....41

Faleminderit

.....45

LE ANDERS

Parathënje

Në përkujdesjen të Francesco De Luca
Kardiolog Pediatër dhe krijues i Naracionit Circular-Rrëfim për një Pediatri të tjetër

Tradicionalisht, Narracioni Circular - një rrëfim për një pediatri tjetër, gjithmonë dedikon një ditë të punës për një temë shoqërore që lidhet me fëmijën. Këtë vit, jemi në Sicili, një tokë kufitare dhe kemi vlerësuar të dedikojmë këtë "ditë të veçantë" për fëmijën migrant.
Tema e migracionit të fëmijëve në Sicili është shumë delikate, duke përfshirë qindra djem dhe vajza që, shpesh pa mbrojtjen e të rriturve, fillojnë një udhëtim të rrezikshëm nëpër Mesdhe.
Ata ëndërrojnë një të ardhme më të mirë në Europë, por rruga e tyre është e shënuar nga vuajtjet, pasiguria dhe shpesh, vdekja.
Në një botë gjithnjë e më të lidhur dhe në transformim të vazhdueshëm, çështja e fëmijëve migrantë paraqet një nga sfidat më urgjente dhe më të vështira që shoqata jonë duhet të përballet me to. Takimi rastësor me Santina Morciano dhe Caritas Firenze ka nisur një rrugë, e pasur me pasion dhe dashuri, që shtrihet larg kufijve sicilianë. Nga kjo bashkëpunim i frytshëm lind ideja për të krijuar një broshurë [1] që, përmes dëshmitarëve të rinj vullnetarë dhe migrantëve nga gjithë Italia, na udhëzon në një udhëtim emocionues për të zbuluar sfidat e përditshme të ballafaqimit të këtyre fëmijëve. Do të zbulojmë si solidariteti, përkujdesja dhe ndarja mund të transformojnë komunitetet tona në vende mikpritëse dhe rritje reciproke.
Një mundësi unike për të shqyrtuar përvojat, sfidat dhe potencialin e fëmijëve migrantë, jo vetëm si individuj në kërkim të pritjes dhe mbrojtjes, por edhe si agjentë të ndryshimit dhe shpresë.
Vetë titulli, "Fëmija migrant, fëmija që pranon: gjurmat e humanitetit në lëvizje", na fton të shohim përtej kategorive dhe të njohim lidhjen e thellë që na bashkon si qenie njerëzore.

[1] E disponueshme ne formatin digjital ne faqen www.caritasfirenze.it ne: italisht, anglisht, frëngjisht, shqip, spanjisht dhe arabisht.

Çdo fëmijë emigrant sjell me vete jo vetëm historitë e vetëvendosjes dhe rezilienca, por edhe "gurët" e një njerëzimi në lëvizje të vazhdueshme, duke prelëvizur përvojat e tyre me ato të komuniteteve që i marrin me krah.

Caritas Young ka bërë një punë të jashtëzakonshme në dhënien e zërit për këta fëmijë dhe në promovimin e një dialogu të hapur dhe përfshirës në çështjen e emigracionit. Ky broshurë, rezultati i kontributit të 220 të rinjve në moshën 18-30 vjeç, është një reflektim i prekshëm i përkushtimit dhe pasionit të tyre në ndërtimin e një bote më të drejtë dhe më të dhembshur. Vizatimet e fëmijëve brenda librit japin një ndjesi të thellë të punës së bërë dhe përfaqësojnë një shprehje të mrekullueshme.

Unë sinqerisht shpresoj që ky koleksion të inspiron dhe të katalizojë veprime të konkreta, duke u bërë një mjet çmuar për edukatorë, pediatër, punonjës social, prindër dhe të gjithë ata që i kushtohen mirëqenies dhe të ardhmes së fëmijëve emigrantë.

Së bashku, ne mund të ndërtojmë ura të kuptimit dhe solidaritetit, duke kaluar përtej barrierave që ndajnë dhe duke pritur pasurinë e diversitetit njerëzor.

Sipas sugjerimit të Luca Orsoni në paraqitjen e tij, ne mund të eksperimentojmë "sinergji të reja, të promovojmë aftësi dhe të realizojmë veprimtari, por vetëm me kontributin e të gjithëve".

Dua të mbyll duke cituar Papën Françesko, i cili, gjatë një takimi të fundit me të rinjtë e Azionit Katolik, ka theksuar rëndësinë e promovimit të një kulture të përqafimit në Kishë dhe në shoqëri: "Jeta e njeriut fillon me një përqafim, ai i prindërve, veprimi i parë i pranimit, i cili ndjekës nga shumë të tjerë, që japin kuptim dhe vlerë ditëve dhe viteve... çfarë do të ishte jeta jonë pa këta përqafime?"

Introduksjoni

Në përkujdesjen të Luca Orsoni

Koordinator i Shërbimeve të Caritas, përgjegjës për Young Caritas Firenze

Me kënaqësi të madhe, Young Caritas Firenze ka pranuar ftesën për të marrë pjesë në edicionin e tretë të Kongresit të organizuar nga "Narracioni Circular - rrëfimi i një pediatrie ndryshe" dhe i mbështetur nga Shoqata Italiane e Pediatrive.

Tema e fëmijëve emigrantë është shumë e rëndësishme në shumë aspekte: pa dyshim, imazhet - edhe tragjike - që në kohët e fundit kanë shoqëruar fenomenin e emigracionit, na kanë bërë të reflektojmë mbi temën e pritjes, pasi është e nevojshme të shmangim që këto nevoja të marrin përgjigje vetëm në formë emergjente, duke bërë që ato të përfaqësojnë hapin e parë drejt integritetit; pastaj, pritja duhet të jetë pikënisja e një rrugëtimi të integritetit të fëmijëve emigrantë, në shkollë dhe në komunitet. E njëjta rëndësi ka edhe të drejta për shëndet, ose më saktësisht për "kujdesin", një hap kryesor drejt integritetit të plotë. Për këtë, mbetet tema e fitimit në kohën e duhur të shtetësisë së vendit tonë, pasi integrimi i vërtetë nuk mund të jetë përveç aty.

Të shumta problematikat që, nëse nuk gjejnë përgjigje, mund të dëmtojnë bashkëjetesën shoqërore të jashtëzakonshme që sot shikon një sistem "i rrënjësuar" që "prodhon" të huaj dhe jo një sistem modern që "prodhon" njerëz, gra dhe burra që jetojnë në botë.

Young Caritas përpiqet të sjellë një kontribut në këtë rrugëtim: qëllimi i saj kryesor është të krijojë një hapësirë për të rinjtë dhe nga të rinjtë, e hapur dhe dinamike, fleksibile dhe me aftësi të shumëfishta, ku vetë të rinjtë kanë mundësinë të mos jenë vetëm të përfshirë, por edhe protagonistë, duke u përfshirë në një përvojë kreative dhe dinamike.

Një përvojë ku ata mund të sjellin perspektivën e tyre në leximin e realitetit dhe nevojave të tij dhe të zgjedhin të veprojnë edhe në fusha dhe kontekste të panjohur, duke eksperimentuar rrugë të reja, duke përdorur mjete të reja.

Është një hapësirë ku mbështetet dhe inkurajohet aftësia e të rinjve për të njohur, gjykuar dhe vepruar, bashkë me mundësinë për të ndjerë veten në një pozicion të rëndësishëm edhe në "vendet e vendimeve", aty ku ndërtohen orientimet dhe strategjitë e Caritas. Dhe është me këtë shpirt që të rinjtë e Young Caritas Firenze janë angazhuar pas ftesës për të marrë pjesë në Konferencë, duke krijuar atë që do të dëgjoni dhe shikoni këto ditë, duke filluar nga kjo ndihmë, duke pranuar sfidën për të shikuar dhe përtej, duke bërë veten promovues të një seri aktivitetesh që synojnë të njohin tjetrin, të ndajnë ide, përvoja, praktika të mira, të bashkëpunojnë... duke eksperimentuar sinergji të reja, duke promovuar aftësi, duke realizuar veprime me kontributin e të gjithëve.

1.Pema dhe gjurma

Në përkujdesjen të Francesco Bacci
Young Caritas Firenze

Pemët gjithmonë janë përkthyer në jetën dhe historinë e njeriut, një simbol që mund të gjendet në të gjitha kulturat, falë farave të tyre që jetojnë në të gjithë botën, duke shembur çdo lloj kufiri.
Zgjerimi i kronës është proporcionale me atë të rrënjëve, ashtu si vlera e veprimeve tona është proporcionale me idetë që i mbështesin ato. Rrënjët që bëhen thellë në tokë marrin ushqim nga origjina jonë, forcojnë tashmësinë tonë duke shpërndarë lëngun jetik në të gjithë bimën. Trupi që lidh rrënjët me krunën është simbol i identitetit tonë, i mjedisit që na formon dhe na lejon të krijojmë frytet e shfaqura nga gjurmët tona. Gjurmët e dorës kanë qenë një mjet themelor i shprehjes njerëzore, një shenjë e menjëhershme e kalimit të tyre, mjafton të mendosh për pikturat në shkëmbinj të periudhës paleolitike dhe forcën e madhe evokuese që mbajnë akoma sot.
Që nga koha e babilonëve, është kuptuar uniciteti i tyre, veçanërisht ai i gjurmëve gishtorë, gjetur të vendosura si nënshkrim personal në tavolina që datojnë në 500 p.e.s.
Gjurmat e dallueshme të lënë nga gjurmët tona quhen dermatoglifë dhe formohen nga ndërprerja e kribrave dhe hendekëve papilarë të pranishëm në fijet e gishtave.
Gjurmat gishtore janë përdorur për shekuj për identifikimin njerëzor për shkak të pandryshueshmërisë dhe unicitetit të tyre, ky i fundit i cili provohet në bazë të rezultateve empirike.
Sot ato përfshihen në të dhënat biometrike të përdorura për menaxhimin e lëvizjeve migratore dhe kërkesat e azilit brenda Bashkimit Evropian në përputhje me rregulloren Eurodac (BE) nr. 603/2013.
Gjurma mban me vete një histori, historinë e atij që e lë, shenjën e një kalimi.

[1] Rregullorja e BE-së nr. 603/2013, datë 26 qershor 2013

Gjurmat që përfaqësojnë frytet e pemës sonë nuk kanë një funksion thjesht identifikues, por të rrëfimit dhe vetëdijesimit, duke na ndihmuar të reflektojmë mbi ambivalencën e tyre, mbi se si një shikim makroskopik i bën ato të pandashme njëra-tjetrës, duke fituar unicitet nëse shikohen në detaje, si historitë e secilit prej nesh dhe atyre që ndodhen të humbur në këtë botë, në këto rrugë ku shpesh singulariteti humbet në klasifikime që pak përputhen me unicitetin njerëzor.
Cilën gjurmë dëshirojmë të lëmë nga kalimi ynë? Gjurmën e konsumit tonë? Veprimeve tona? Mendimeve tona?

2.1. Normativ i Rregullimeve për Personat e Pa Akompanjuar (FVHP)

Në përkujdesjen të Margherita Fiochi Romagnoli
Observatori i Varfërisë dhe Burimeve, Caritas Firenze

"Per Minore Straniero Non Accompagnato, (MSNA), si intende lo straniero, non appartenente all'Unione Europea e apolide, di età inferiore ai diciotto, che si trova nel territorio nazionale, privo di assistenza e rappresentanza legale"[1]

Me Fëmijë të Vegjël të Huaj të Pashoqëruar (FVHP), kuptohet personi i huaj, që nuk i përket Bashkimit Evropian dhe është pa shtetësi, nën moshën pesëmbëdhjetë vjeç, i cili ndodhet në territorin kombëtar, pa ndihmë dhe përfaqësim ligjor".

Të drejtat specifike të cilat secili fëmijë është i drejtë janë kodifikuar në Konventën e OKB-së për të Drejtat e Fëmijëve, e nënshkruar në Nju Jork në vitin 1989. Kjo Konventë njeh që edhe fëmijët janë të drejtëdhënës të të drejtave qytetare, shoqërore dhe politike dhe i mbrojnë të drejtat themelore, si të Drejta për të jetuar, për të mbijetuar dhe për të zhvilluar Principi i mosdiskriminimit dhe Principi i interesit më të lartë të fëmijës.
Në ligjin tonë, dispozitat për Fëmijë të Vegjël të Huaj të Pashoqëruar (FVHP) janë kryesisht të përfshira në Ligjin Nr. 286/1998, ose Tekstin Unik në materia të emigracionit, i cili intervenon veçanërisht në lidhje me disiplinën e lejeve të qëndrimit. Vetëm Ligji Nr. 142 i vitit 2015 ka vendosur për herë të parë dispozita specifike për pranimin e FVHP. Këto dispozita, siç janë ndryshuar nga Ligji Nr. 47 i vitit 2017 (i quajtur Ligji Zampa), përfaqësojnë bazën e referencës për pranimin e FVHP. Ligji shprehimisht fut ndalimin absolut të refuzimit në kufi. Po ashtu, ndryshon disiplinën për deportimin, duke futur ndalimin e deportimit të fëmijëve të huaj, që mund të shkelët vetëm për motive të rendit publik dhe sigurisë së shtetit. Në Neni 8 të të njëjtit ligj, parashikohet, megjithatë, mundësia e rikthimit të ndihmuar dhe vullnetar vetëm në rast se rimejtja familjare korrespondon me interesin më të lartë të fëmijës. Dekreti i fundit, Nr. 133/2023, ka sjellë novitete të rëndësishme në temën e pranimit të FVHP, megjithatë, drejt një formë më të vogël të "mbrojtjes.

[1] Ministria e Punës dhe Politikave Sociale
[2] Nga tani e tutje do të përdorim termi "minore" për të kuptuar Minoren e Huaj të Pa Akompanjuar
[3] Ligji Dekreti 286/1998, neni 32-33

Në veçanti, është parashikuar që pas një pritjeje fillestare në strukturat qeveritare të dedikuara për nevoja të ndihmës dhe identifikimit, ata të pritën në Strukturat e Kujdesit për Minorenë (SAI). Megjithatë, në rastin e ardhjeve të shumta, të shpeshta dhe të afërta të FVHP-ve, kur pritja nuk mund të garantohet nga Komuna - pra nuk ka vende në SAI - Prefektura mund të aktivizojë struktura të përkohshme ekskluzivisht të dedikuara për minorenët, pra Qendra për Akomodim të Minoreve (CAS). Në rast të pamundësisë së momentit për të disponuar CAS për minorenë, Prefekti mund të vendosë pritjen e FVHP të mbi 16 vjeçarëve në struktura të ndryshme nga ato të rezervuara për minorenët, kështu në CAS për të rriturit. Është e nevojshme të pyesim deri ku arrin përputhshmëria midis të rriturve dhe të vegjëlve në këto struktura për të kuptuar nëse kjo përgjigjet nevojave të mbrojtjes dhe të kujdesit të FVHP-ve.

Sistemi i pritjes italjane

SAI (Sistemi i Pritjes dhe Integrimi) siguron veprime të integruara të pritjes që kalbin përtej vetëm shpërndarjes së ushqimit dhe strehimin. Përmbajnë gjithashtu masa informimi, shoqërimi, ndihma, orientimi, përmes krijimit të rrugëve individuale të integrim-it socio-ekonomik.
CAS (Qendra e Pritjes e Jashtëzakonshme) janë krijuar si struktura të përkohshme të menduara për të përballuar mungesën e vendeve në qendrat qeveritare dhe prandaj të identifikuara nga Prefektura në territor. Megjithatë, ata janë bërë pjesë e qëndrueshme e sistemit të pritjes italian dhe nga viti 2023 shërbimet e ofruara janë reduktuar në minimum.

Nuk mund të presupozojmë se atributimi i moshës është i sigurt. Shpesh, minorenët arrijnë pa dokumente identiteti, megjithatë, mungesa e dokumenteve nuk mund të ndikojë në asnjë mënyrë në mbrojtjen e të drejtave të fëmijës. Aktualisht, Vendimi i Presidentit të Këshillit të Ministrave (DPCM) 234/2016 përfaqëson burimin më të plotë ligjor në çështjen e atributimit të moshës anagrafike. DPCM-ja thekson se në rast se ka dyshime të arsyeshme për moshën dhe kjo nuk mund të verifikohet përmes dokumentacionit, mund të kërkohet fillimi i një procedimi multidisiplinar për të kryer verifikimin.

Është gjithmonë mbajtur parasysh që verifikimi kryhet duke përsekutuar interesin primar të fëmijës. Ky është një proces që përfshin një bisedë sociale, një vizitë pediatrike dhe një vlerësim psikologjik ose neuropsikiatrik, të gjitha këto të realizuara me ndihmën e një mediatori kulturor. Në rastet kur, duke marrë parasysh margjinin e gabimit, mosha më e vogël ose më e madhe mbetet e dyshimtë, mosha më e vogël supozohet. Është e rëndësishme të nënvizohet se gjatë gjithë periudhës së verifikimit të moshës anagrafike, individua duhet të konsiderohet si person nën moshë, për të garantuar një qasje të menjëhershme në kujdes dhe ndihmë. Edhe mbi këtë çështje, Dekreti Ligj 133/2023 ka ndërhyrë, i cili integron këtë disiplinë duke theksuar se "në rastet e ardhjeve të shumta, të shpeshta dhe të afërta të FVHP-ve, autoriteti i sigurisë publike mund të urdhërojë menjëherë realizimin e verifikimeve antropometrike ose radiografike për identifikimin e moshës". Kështu, parashikohen mënyra që ulin garancitë duke rritur margjinin e gabimit. Në vitin 2017, në fakt, një Komision Hetimor Parlamentar ka theksuar se teste të këtij lloji, vetëm, mund të kenë një margjin të konsiderueshëm të gabimit, deri në dy vjet.

Në nivel supranacional, është e rëndësishme Rekomandimi i adoptuar nga Komiteti i Ministrave të Këshillit të Europës më 6 shtator 2023, i cili synon të forcojë sistemet e ankesave për dhunën ndaj fëmijëve. Ky rekomandim është në përputhje me "Strategjinë e Këshillit të Europës për të Drejtat e Fëmijëve (2022-2027)".

2.2. I FVHP ne Itali

Në përkujdesjen të Margherita Fiochi Romagnoli
Observatori i Varfërisë dhe Burimeve, Caritas Firenze

Minorenët e Huaj Pa Shoqëruar, të regjistruar në Itali në datën 31 dhjetor 2023, janë në total 23,226. Këta minorenë janë kryesisht mashkullorë (88,4%), ndërsa femrat përfaqësojnë vetëm 11,6% të totalit. Në lidhje me moshën, 46% kanë 17 vjeç dhe 27,3% kanë 16 vjeç, ndërsa ata që kanë një moshë prej 7 deri në 14 vjeç përfaqësojnë 13,7%.

Grafiku 1 - Tiparet demografike të MSNA-ve, të pranishëm në Itali më 31.12.2023, sipas gjinisë dhe moshës

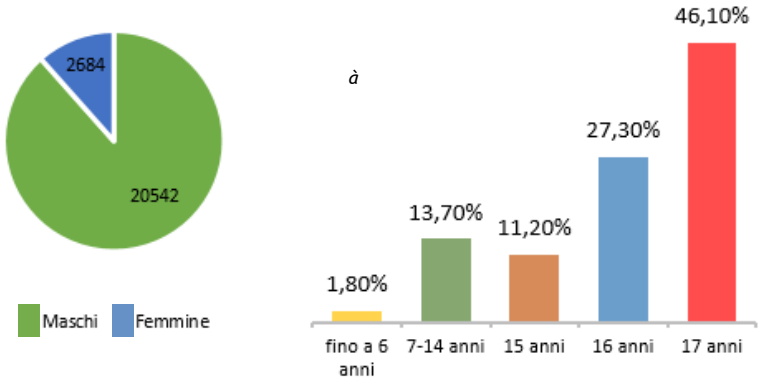

BURIMI: Përpunimi i të dhënave nga Ministria e Punës dhe Politikave Sociale

Distribucioni i minoreve sipas moshës dhe gjinisë (Grafiku 2) tregon disa dallime të rëndësishme; në mesin e femrave, grupmosha më e madhe është për ata që kanë moshë nga 7 deri në 14 vjeç. Ndërkohë, te minoret mashkullorë, grupmosha më e madhe është për ata mbi 17 vjeç. Duke marrë parasysh dominancën e minoreve mashkullorë, distribucioni i moshës për meshkuj përputhet substancialisht me atë të totalit. Distribucioni i moshës për femrat është ndikuar fuqimisht nga prania e ukrainave. Në fakt, nëse përjashtojmë 2,100 minoret ukrainase, distribucioni i moshës normalizohet dhe vërtetohet të jetë më i lartë për grupmoshat e mëdha (16 dhe 17 vjeç).

Grafiku 2 - Klasat e moshës sipas gjinisë

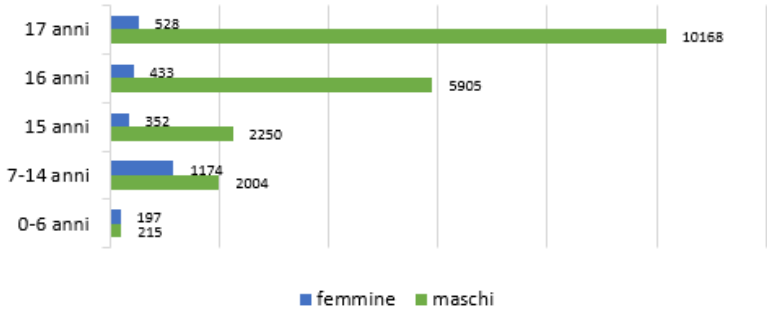

BURIMI: Përpunimi i të dhënave nga Ministria e Punës dhe Politikave Sociale

FVHP-të të pranishëm në sistemin e pritjes më 31 dhjetor 2023 vijnë nga 63 vende të ndryshme. Shumica (68,7%) vijnë nga kontinenti afrikan. Vendet e Europës Lindore nga ku vijnë 22,8% e FVHP-ve janë 11.
Në vazhdim gjejmë Lindjen e Mesme (8,5%) dhe Amerikën e Jugut (1%).
Shtetësitë kryesore të minoreve të regjistruar janë: egjiptiane (4,667 minore), ukrainase (4,131), tuniziane (2,438), gambiane (2,141), guineane (1,925), ivoriane (1,261), dhe shqiptare (936). Së bashku, këto shtetësi përfaqësojnë tre çetvendin e FVHP-ve të pranishëm në Itali. Shtetësi të tjera të përfaqësuara në mënyrë të konsiderueshme janë: pakistaneze (820), malajziane (626), burkinabeze (468), eritreje (453) dhe afgane (404).
Duke analizuar të dhënat e pesë viteve të fundit, mund të vëmë re se disa vende kanë regjistruar një trend zvogëlimi në prezencë. Në fakt, prezencën e minoreve egjiptianë është në zvogëlim, megjithatë mbetet shtetësia e parë midis FVHP-ve. Po ashtu, ka zvogëluar edhe prezencën e minoreve ukrainase, pas fillimit të luftës në vitin 2021, ardhjet vazhduan gjatë gjithë vitit 2022. Në vitin 2023, filloi një zvogëlim i ngadalshëm, por të vazhdueshëm të prezencës së tyre.

Grafiku 3 - Shpërndarja e MSNA-s sipas shtetësive kryesore më 31 dhjetor 2023

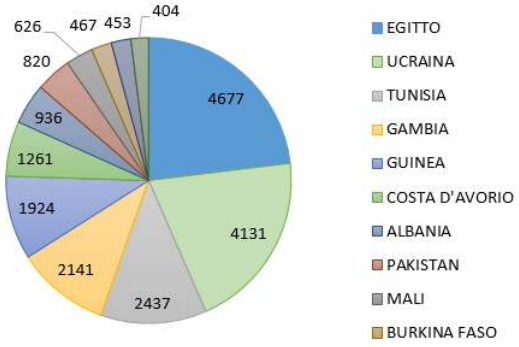

BURIMI: Përpunimi i të dhënave nga Ministria e Punës dhe Politikave Sociale

Për të përshkruar më mirë fenomenin e Minoreve të Huaj Pa Shoqëruar (MSNA italisht), është e rëndësishme të konsiderojmë edhe turnover-in midis minoreve që hyjnë dhe ata që dalin nga sistemi i përgjegjësisë.

Midis minoreve që dalin nga përgjegjësia (siç tregon Grafiku 4), nuk janë vetëm ata që kanë mbushur moshën më të madhe, por ka edhe ata që largohen vullnetarisht. Ndër arsyet e largimit vullnetar, sigurisht që gjejmë dëshirën për të arritur në vende të tjera europiane. Dalja nga përgjegjësia për "Arsye të tjera" përfshin motivacione si: marrëdhënia familjare, kthimi i përkrahur vullnetarisht dhe gjetja e prindërve ose të të rriturve të përgjegjshëm ligjorë. Në total, FVHP-të që dalin nga përgjegjësia gjatë gjysmës së dytë të vitit 2023 ishin 10,653, nga të cilët 38,7% për largim vullnetar. Kështu që mund të themi se ka një numër të madh të individëve të brishtë, përfshirë të sapombiemërta dhe minore, jashtë sistemit të kujdesit.

Grafico 4 - MSNA usciti d competenza Luglio-Dicembre 2023

BURIMI: Përpunimi i të dhënave nga Ministria e Punës dhe Politikave Sociale

2.3 Analiza e të Dhënave

Në përkujdesjen të Margherita Fiochi Romagnoli
Observatori i Varfërisë dhe Burimeve, Caritas Firenze

Në lidhje me Kongresin Kombëtar "Narrativa e Rrumbullakët - Rrëfimi i një Pediatrie Ndryshe", Caritas Firenze ka bërë zëdhënës të të rinjve dhe të vajzave që punojnë në Caritas dhe/ose janë aktive në Caritas italian. Në anketë morën pjesë 220 të rinj aktive në Caritas.
Specifikisht, mund t'i ndajmë në tre grupe moshore: 27,3% kanë një moshë nga 18 deri në 22 vjeç, 42,7% nga 23 deri në 26, dhe në fund, 30% nga 27 deri në 30 vjeç.
Në lidhje me shpërndarjen rajonale (siç tregohet në Grafikun 5), 59 punojnë në Caritas e Italisë Veriore, 86 në Caritas e Italisë Qendrore dhe 75 në Caritas e Italisë Jugore dhe ishujt.

Grafiku 5 - Shpërndarja Rajonale e Pjesëmarrësve në Hulumtim

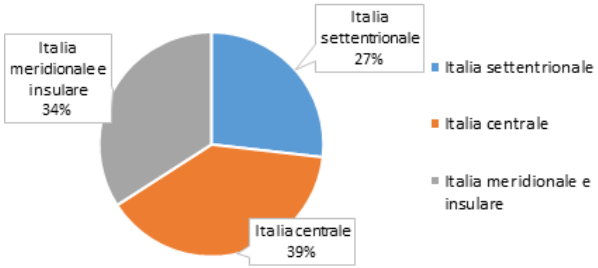

Përmes pyetësorit është mundësuar hulumtimi dhe marrja e perceptimit të fenomenit të migrimit. Në veçanti, në lidhje me numrin dhe origjinën e Minoreve të Huaj Pa Shoqëruar (FVHP) të pranishëm në territorin italian më 31 dhjetor 2023.

[5] Italia veriore: Valle d'Aosta, Piemonte, Liguria, Lombardia, Trentino, Veneto, Friuli Venezia Giulia, Emilia Romagna. Italia qendrore: Toscana, Marche, Umbria, Lazio, Abruzzo, Molise. Italia jugore dhe ishullor: Campania, Puglia, Basilicata, Calabria, Sicilia, Sardegna.

Tregojnë se 41,8% e pjesëmarrësve kanë një perceptim të saktë në lidhje me numrin e minoreve, 23,226 në fund të vitit 2023. Megjithatë, një pjesë e konsiderueshme (36,8%) nënvlerëson praninë e tyre për 20%, duke deklaruar se numri i përgjithshëm i minoreve është 18,581. Pjesa tjetër ka një perceptim të distorzuar: 10,9% nënvlerëson vlerën për 60% dhe 10,4% e tepruar për 40%.

Këta të dhëna marrin një domethënie më të madhe në krahasim me origjinën rajonale të pjesëmarrësve. Të dhënat nga Ministria e Punës dhe Politikave Sociale tregojnë se FVHP-të nuk janë pritur në mënyrë të drejtë në të gjithë territorin kombëtar. Në fakt, më shumë se gjysma (51%) e minoreve janë pritur në Italinë jugore dhe në ishuj, 36% janë pritur në Italinë veriore dhe vetëm 13% në Italinë qendrore. Në lidhje me rajonet: 26% e minoreve janë pritur në Sicili, 12% në Lombardi, 8,2% në Emilia-Romagna, 7,4% në Kampania dhe 5,9% në Lazio. Së bashku, këto pesë rajone pranojnë mbi 60% të të gjithë FVHP-ve të pranishëm më 31 dhjetor 2023.

Në linjë të përgjithshme (Grafiku 6), në të gjitha tre zonat makro-rajonalë zbulojmë se shumica e pjesëmarrësve ka një perceptim të saktë në lidhje me praninë e FVHP-ve (Italia veriore 42,4%, Italia qendrore 41,9% dhe Italia jugore dhe ishujt 41,3%). Megjithatë, rreth 30/40% të pjesëmarrësve për çdo zonë nënvlerësojnë praninë e tyre për 20%.

Duke analizuar përgjigjet që vijnë nga Italia jugore, mund të vërejmë një rritje (15%) të atyre që tepronin praninë e FVHP-ve për 40%. Kjo të dhënë mund të lidhet me numrin e lartë të minoreve të pritur pikërisht në këtë zonë. Megjithatë, nuk zbulojmë një perceptim të tillë te pjesëmarrësit nga Italia veriore, të cilët (10,1%), nënvlerësojnë në mënyrë të konsiderueshme praninë e FVHP-ve.

Grafiku 6 - Perceptimi në lidhje me numrin e MSNA për makro-rajone

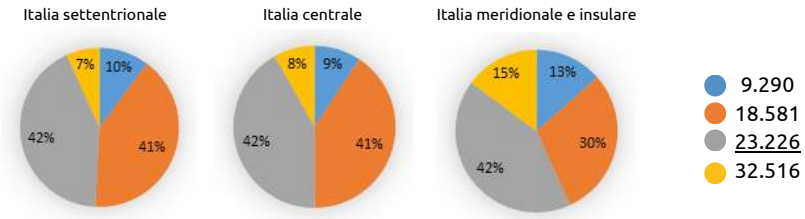

Censimenti i MSNA në Itali në datën 31 dhjetor 2023, të kryer nga Ministria e Punës dhe Politikave Sociale, lejon identifikimin e vendeve prej të cilave vijnë të miturit. Specifikisht, 23,226 MSNA vijnë: 8,526 nga Afrika nën-Sahariane, 7,414 nga Afrika veriore, 5,287 nga Lindja e Evropës, 1,965 nga Lindja e Mesme, 24 nga Amerika Jugore, 8 nga Azia dhe 2 janë pa shtetësi. Përmes pyetësorit është hetuar edhe perceptimi në lidhje me këtë çështje, duke kërkuar nga pjesëmarrësit të rendisin gjashtë zonat makro në rritje në lidhje me largimet. Ajo që ka dalë është shumë larg realitetit; shumica e përgjigjësve kanë thënë se zona nga e cila vijnë numri më i madh i FVHP është Afrika veriore, e ndjekur nga Afrika nën-Sahariane, Lindja e Mesme, Lindja e Evropës, Amerika Jugore dhe në fund Azia.
Përmes Grafikut 7 synojmë të paraqesim pikëpamjen e djemve dhe vajzave që kanë marrë pjesë në pyetësor.

Grafiku 7 - Perceptimi në lidhje me origjinën e FVHP

"Çfarë mendon, nga cilat vende vijnë numri më i madh i të miturve të vegjël të huaj të pa shoqëruar (FVHP) që vijnë në Itali? Cakto një numër për çdo zonë ku 1 tregon zonën me numrin më të vogël të nisjeve dhe 6 zonën me numrin më të madh të nisjeve të të miturve të vegjël të huaj të pa shoqëruar (MSNA)."

- Africa sub-sahariana
- Africa Settentrionale
- Sud America
- Medio Oriente
- Est Europa
- Asia

1. Zona Geografike me numrin më të madh të largimeve të të rinjve të vegjël të huaj të pa shoqëruar"

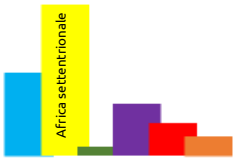

Shumica e pjesëmarrësve mendojnë se Afrika Veriore është vendi me numrin më të lartë të largimeve.

2.

Së dyti, zona për origjinë është Afrika Veriore, numri më i madh i pjesëmarrësve shprehet se është Afrika Sub-Sahariane.

3.

Në këtë rast, shumica e pjesëmarrësve e vlerësojnë shumë prezencën e të rinjve të vegjël të huaj të pa shoqëruar nga Lindja e Mesme, duke i vendosur ata në vend të tretë. Në realitet, në vendin e tretë për numër të madh janë të rinjtë e vegjël të huaj të pa shoqëruar nga Lindja e Evropës.

4

Edhe pse ka një shpërndarje më të madhe të përgjigjeve, shumica, duke treguar Lindjen e Mesme, është në përputhje me të dhënat zyrtare.

5.

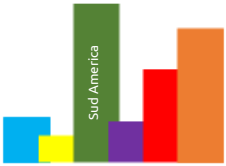

Perceptimi i shumicës së pjesëmarrësve në këtë rast është në përputhje me të dhënat duke vendosur Amerikën e Jugut në vend të dytë nga fundi për numrin e largimeve.

6. Zona Gjeografike me numrin me te vogel te largimit te te pambrekurve te vegjel.

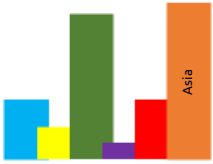

Perceptimi i shumicës së pjesëmarrësve është i orientuar drejt përcaktimit të Aziës si zonë me numrin më të vogël të largimeve, në përputhje me realitetin.

2.4. Përgjegjësi

Në përkujdesjen të Isabel Radovani dhe Silvia Meloni
Caritas Firenze

"Mendoni se keni përgjegjësi ndaj fëmijëve emigrantë?"

Çështja e fëmijëve emigrantë është komplekse dhe shkakton një varietet refleksionesh dhe ndjenjash lidhur me përgjegjësinë që kemi ndaj tyre brenda komunitetit tonë.
Përgjegjësia ndaj të tjerëve është një koncept themelor që ka të bëjë me detyrën tonë për të marrë parasysh interesat, nevojat dhe mirëqenien e njerëzve që na rrethojnë. Kjo përgjegjësi mund të shfaqet në shumë mënyra, në nivel personal dhe shoqëror. Do të thotë të marrim përsipër detyrën për të ndihmuar të tjerët kur ata kanë nevojë, të jemi të ndjeshëm dhe solidarë në marrëdhëniet ndërmjet njerëzve, dhe të kontribuojmë në mirëqenien e komunitetit dhe shoqërisë në tërësi. Përgjegjësia ndaj të tjerëve përfshin gjithashtu respekt, mirësjellje dhe kujdes reciprok. Përqafimi dhe respektimi i përgjegjësisë sonë ndaj të tjerëve është jetik për të ndërtuar lidhje të thella, për të promovuar një përfshirje sociale harmonike dhe për të formuar një shoqëri e cila është e përkushtuar për drejtësi dhe solidaritet.
Shumë pjesëmarrës kanë nënvizuar rëndësinë e përgjegjësisë individuale në sigurimin e mirëqenies dhe mbrojtjes së fëmijëve emigrantë. Ata ndjejnë një ndjenjë të fortë,detyre humane dhe qytetare për të ofruar mbështetje të drejtpërdrejtë për këta fëmijë, të cilët shpesh ndodhen në situata ekstreme të vulnerabilitetit. Ky mbështetje mund të marrë shumë forma, nga pjesëmarrja aktive në integrimin e tyre në komunitetin lokal, deri te ofrimi i mbështetjes emocionale dhe praktike.
Të tjerë kanë nënvizuar rëndësinë e një përkushtimi kolektiv të shoqërisë në krijuarjen e një mjedisi mikpritës dhe përfshirës për fëmijët emigrantë. Ata besojnë se është themelor për të gjithë anëtarët e komunitetit të punojnë së bashku për të adresuar sfidat që këta fëmijë përballen, duke u siguruar atyre qasje në shërbime të rëndësishme si arsimi, kujdesi shëndetësor dhe mbështetje ligjore.

Mjaft persona kanë shprehur një dëshirë të fortë për të sensibilizuar të tjerët për rëndësinë e mbështetjes së fëmijëve emigrantë dhe për shkaqet thelbësore të emigrimit të tyre. Ata besojnë se arsimimi dhe ndërgjegjësimi janë themelor për të luftuar diskriminimin dhe për të promovuar përfshirjen. Në të njëjtën kohë, shumë angazhohen aktivisht në veprim, duke marrë pjesë në nismat vullnetare dhe duke mbështetur organizatat që punojnë në mbështetje të fëmijëve emigrantë.

Reagimet në anketë reflektojnë dy qasje kryesore ndaj përgjegjësive ndaj fëmijëve emigrantë. Ata që ndiejnë përgjegjësi nënvizojnë një ndjenjë të përgjithshme humaniteti dhe një vullnet për bashkëpunim dhe mbështetje për fëmijët emigrantë, të cilët çojnë drejt veprimeve konkrete si vullnetarizmi dhe integrimi. Në kundërshtim, ata që nuk ndjejnë përgjegjësi të drejtpërdrejtë shpesh i atribuojnë këtë mungesë angazhimi ndjenjës së pamundësisë ose shtyrjes së përgjegjësive tek aktorë të tjerë, si qeveritë ose trafikantët njerëzore. Megjithatë, edhe nëse nuk njihen përgjegjësi të drejtpërdrejta, shumë nënvizojnë rëndësinë e të qenit të ndjeshëm dhe mikpritës ndaj fëmijëve emigrantë, përveç kufizimeve individuale.

Në përfundim, mendimet e mbledhura reflektojnë një ndjenjë të fortë përgjegjësie dhe një angazhim thellë për të siguruar një të ardhme më të mirë për fëmijët emigrantë. Në nivel individual dhe kolektiv, ka një njohje e rëndësishme për të vepruar me mëshirë, solidaritet dhe vendosmëri para sfidave që këta fëmijë përballen çdo ditë.

2.5. En - pátheia

Pyetjet e bëra tek 220 të rinj aktivë në ndonjë mënyrë në Caritas dhe Young Caritas italiane përfshinin dy pyetje të veçanta personale:

- *Çfarë do t'i thoshe një fëmije migrant?Ndihuni të lirë të përgjigjeni në gjuhën që preferoni.*
- *Cilën emocion ju shkakton imazhi i një fëmije migrant? Ndihuni të lirë të përgjigjeni në gjuhën që preferoni.*

Zgjedhja për të lejuar përgjigjen në gjuhën e preferuar është e rëndësishme, pasi shumica prej tyre vijnë nga sfondet migratore brenda kontinentit europian dhe ndërkombëtar. Kjo paraqet një vlerë shtesë jo vetëm për ekipin punues (në veçanti, për Caritasin përkatës), por edhe për strukturën shoqërore globale. Kjo është bërë për të theksuar vlerën e shumëgjuhësisë, rëndësinë e interferencave gjuhësore, të drejtën për të ruajtur gjuhën amtare që është të drejtë për njohjen e historisë sonë. Gjuha amtare paraqet rrënjët tona, duke mbajtur identitetin tonë të fortë dhe udhëzuar ne në procesin e mësimit të gjuhëve të tjera, duke lënë gjurmën autentike të historisë sonë personale.

2.5.1. In Lak'ech

Në përkujdesjen të I. Radovani, G. Monasteri, M. Fiochi Romagnoli, S. Meloni, K. Cepa, S. Morciano

"In Lak'ech": "Unë jam një tjetër ti", "Ti je një tjetër unë."
Kjo është kuptimi i një përshëndetjeje dhe filozofie jete në kulturën Maya, që na mëson rëndësinë e njohjes së tjetrit si pjesë e një tërë më të madhe, në përputhje me atë që është shprehur nga Papa Françesku në enciklikën "Fratelli Tutti". Pontifikati ka vërejtur rëndësinë e një fraterniteti të hapur dhe empatisë që lejon njohjen, vlerësimin dhe dashurinë për çdo person, pa marrë parasysh vendin ku ka lindur ose ku jeton.

[6] Papa Francesko, *Fratelli Tutti* (2020)

Në këtë perspektivë, në çdo takim njerëzor, empatia luan një rol kyç që lejon të kuptosh të tjerët, duke u identifikuar me përvojat e tyre. Nga kjo vjen zgjedhja për të titulluar këtë kapitull "In lak'ech": përpara se të gjykojmë dhe para se të diskriminojmë, është një detyrë etike të dëgjosh, të ndihesh si të tjerët dhe të përshëndesësh.
Ky koncept, i cili duhet të jetë themele për çdo marrëdhënie njerëzore, në realitet është pak i dukshëm në përgjigjet e 220 të rinjve aktivë në Caritas Italiane. Megjithatë, një pjesë e vogël prej tyre e pranon dhe e bën të vetën këtë filozofi, duke u përqëndruar tek fëmija si individ dhe jo duke e kufizuar atë në kategorinë e migrantëve.

"Unë do të përpiqem të ndërtoj një marrëdhënie me të siç do të bëja me një fëmijë italian, duke pasur kujdes për traumën që ka përjetuar, por edhe duke u përpjekur ta bëj të ndjehet si në shtëpi me një lirshmëri të caktuar, që çdo fëmijë e meriton."

"Dua ti them të vazhdojë të ndjehet si një fëmijë."

Në përgjigjet dalin natyrshëm dhe spontanisht kontaktet e thjeshta njerëzore që materializohen në pyetjet: "Si quhet?" dhe "Si je?". Një aspekt i rëndësishëm merr Identitetin, pra ndjenja dhe vetëdija për veten si njësi e dallueshme nga të tjerët dhe e qëndrueshme në kohë.

"Identiteti është një shtëpi me shumë dhoma".

Kjo lidhet me rëndësinë e caktuar ndaj ndjenjës së përkatësisë.

"Është e mundur të ndërtojmë jetën tonë pa humbur rrënjët tona"

"Edhe kjo vendndodhje mund të bëhet shtëpi jote".

"Unë do të thoja se mund të imagjinoj uvajtjen e tij, që mund të përpigem të kuptoj se si ndihet, por nuk do të mund të kuptoja plotësisht çfarë ndjen."

Përfundimisht, pa dashur, disa përgjigje shfaqin një qëndrim paternalist që nënshtron pozicionin e fëmijës larg nga logjika empative, përfshirëse dhe pastorale.

Nuk do të thosha asgjë, do ta përqafoja.
Nuk do të thosha asgjë sepse gjithçka do të më dukej jashtë kontekstit.

gioia
somiglianza
fragilità
sofferenza
instabilità
nessuna
coraggio
terrore
pena
apprensione
abbandono
disperazione
malinconia
preoccupazione
impotenza
anger
protection
pietà
sadness
curiosità
empatia
rammarico
normalità
solidarietà
protezione
rinascita
carità
esasperazione
rispetto
tristezze
tristezza
fortuna
incertezza
necessità
felicità
tenerezza
compassione
accoglienza
pazienza
dispiacere
preoccupazioni
rabbia
dubbio
retos
delusione
colpa
comprensione
paura
angoscia
responsabilità
bisogno
commozione
ingiustizia
speranza
forza
solitudine
vicinanza
respect
fallimento
hope
dolore
sconforto
pity
scoperta
diseguaglianza
inquietudine

3. Italjane

Në përkujdesjen të Klea Cepa
Young Caritas Firenze

Përshëndetje, jam Klea dhe kam jetuar në Itali për 14 vjet.
Kur isha 7 vjeçe për herë të parë hodha hapat në Ponsacco, vendin ku u rrita dhe ku, së bashku me familjen time, vendosëm të vendosnim.
Kur isha vetëm 8 vjeçe fillova shkollën, ideja për të filluar sërish klasën e parë në një vend tjetër më terrorizonte, larg nga shoqëria ime e vitit të kaluar.
Urresha Ponsacco-n.
Unë rrita në fshat, maksimumi në rrugë mund të takojja kafshët e kullimit, këtu nuk mund të ecja vetëm dhe nuk isha e mësuar të shihja rrugët kaq të trafikuara nga makinat.
Më dukej gjithçka kaq larg nga ajo që isha e mësuar dhe shpesh mendoja se nuk do të arrinsha kurrë të përshtatesha. Madje kisha blerë një kosh për të hedhur, monedhë pas monedhe, paratë e nevojshme për të blerë një biletë ajrore vetëm për në Shqipëri. Pastaj blera shumë bileta ajrore për Shqipërinë, por të gjitha parashikonin kthimin.
Ponsacco u bë shtëpia ime. Dhe unë bëra qytetare të saj, ose pothuajse…
Pas 14 viteve në Itali, ende nuk kam shtetësi italiane.
Pas 14 vjetësh, pasi kam përfunduar gjithë rrugëtimin tim shkollor në këtë vend, ende nuk kam shtetësi italiane. Por nuk ndihem më qytetare shqiptare. Sigurisht, gjuha, zakonet dhe traditat bëjnë pjesë të imja dhe rrënjët e mia bien në atë tokë për mua e mrekullueshme, por jeta ime tashmë është këtu.
Vendin ku dua të rritem është ky, por nuk mund të përcaktohem fare si e pranuar nga ky vend deri në atë që, në një mënyrë të çuditshme, nuk do të jetë një letër ajo që do ta tregojë.
Vitin e kaluar u largova për në Ekuador[1] , ku kam jetuar dhe punuar.

[1] Jam qenë punëtore vullnetar në Shërbimin Civil nga shtatori 2022 deri në shtator 2023 në Ekuador.

Për një vit, dhe disa momente para se të marrja avionin që do të më çonte në Amerikën Latine, mendoja se nuk do të arrinim kurrë atje. Pasaporta ime, me shënjen e prejardhjes së dy kërcellës, gjithmonë do të shihet me dyshim. U ndalova në kontrolle më shumë se sa duhej, duke pritur që të verifikonin aftësinë time për të udhëtuar. Ndërsa shoqëve të mia me pasaporta italiane, kjo nuk u ndodhi. Ndoshta është pikërisht në Ekuador që unë për herë të parë ndjeva veten italiane e thjeshtë. Askujt nuk iu desh të specifikoja origjinën time. Askujt nuk i dukeshin shumë pak italian emri im.
Përshëndetje, jam Klea, jam italiane.
Ose më saktë, ashtu ndihem, ndihem italiane, por ende nuk mund të votoj.
Përshëndetje, jam Klea, jam italiane.
A do të mund të them këtë një ditë? Do të doja të isha në gjendje ta them pa menduar: "duhet të specifikoj se ende nuk kam një copë letër që të dëshmojë?" Përshëndetje, jam Klea dhe dy vjet më parë bëra italiane, në komunën time.
Ponsacco, aktualisht, është vendi i vetëm ku qytetaria ime nderuese, e dhënë nga kryetarja Francesca Brogi, është e vlefshme. Ky akt më ngushëllon me krenari, më bën të ndihem i pranuar dhe më kujtoi sa e rëndësishme ishte që të gjithë ta bënin këtë.
Ka shumë fëmijë dhe adoleshentë që jetojnë në realitetin tim, realitetin e atyre që vërtet nuk mund të ndjehen pjesë e diçkaje. Në Itali, aktualisht, janë të nevojshme 10 vjet qëndrim me leje qëndrimi dhe një punë që të mundësojë të fitosh minimumin e kërkuar të të ardhurave. Dhe gjithashtu, janë të nevojshme të paktën 3 vite për të marrë një përgjigje, pozitive ose negative.
Tre vjet më parë, unë dhe familja ime tentuam të bënim kërkesën por pandemia e bëri gjërat më të vështira; babai im humbi punën dhe nuk ishte e mundur të garantoheshin të ardhura për të kërkuar qytetërimin. Ne po e provojmë përsëri këtë vit; do të jetë hera e mirë?
Kam menduar shumë se çfarë do të ishte e përshtatshme të shkruaja, ndërsa jam këtu duke menduar se si të transmetoj këtë gjithë këtë, për ndikimin që mund të ketë përvoja ime lidhur me çështje më të mëdha.

Është e vërtetë, unë jam plotësisht e integruar në këtë vend dhe ndihem shumë e lumtur që kam mundësinë të hedh dritë mbi këtë gjendje, por jam e vetëdijshme se kjo është hapësira e fundit. Integrimi i vërtetë nuk fillon me një copë letër, integrimi i vërtetë do të ishte lejimi i të gjithë fëmijëve të tillë si unë, për të jetuar një fëmijëri që meriton të quhet ashtu. Do të doja të transmetoja një reflektim, historia ime është vetëm një ndër shumë. Do të doja që çdo njëri prej jush të ishte i vetëdijshëm për çfarë përjeton një fëmijë migrant, dhe kjo Kuvend[2] është vendi i duhur për ta diskutuar bashkë. Do të doja të bëhem zëdhënëse e atyre që nuk kanë zë, do të doja të mund të them, një ditë, se Italia është një vend që vërtet e pranon, një vend që njeh qytetarët e saj, të cilët mund t'i bëjnë ato ende më të mëdha falë ndjeshmërisë së atyre që kanë një përvojë migrimi pas tyre.

"Unë do të doja të isha e lirë si një njeri. Si një njeri që ka nevojë të shpalosë fantazinë e tij dhe që gjen këtë hapësirë vetëm në demokracinë e tij, që ka të drejtën të votojë... ...Liria është pjesëmarrje"[3]

Të gjitha janë përfshirë në këto fjalë të thjeshta, Liria është pjesëmarrje dhe unë, si shumë të tjerë, nuk do të jem kurrë e lirë derisa të mund të pjesëmarrë aktivisht në vendin ku jam rritur. Italjane, është një e drejtë e imja.

[2] Në lidhje me edicionin e III-të "Narrativa Circulare - Tregimi i një pediatrie ndryshe" mbajtur në Siracusa nga 16 deri më 19 maj 2024.
[3] Nga pjesa "Liria", Giorgio Gaber, 1972.

4. Nëse do të jetë, do të jetë Sarajevo

Në përkujdesjen të Morgan Rosano
Trupi Civil i Paqes në Bosnje dhe Hercegovinë, më parë Kaskë Bardhë në Bosnje dhe Hercegovinë Caritas Sirakuza".

Përvoja ime e shërbimit filloi në maj të vitit 2022. Në atë kohë, studjoja në Universitetin e Torinos dhe kisha dëgjuar për Shërbimin Civil vetëm në mënyrë të përgjithshme. Para se të aplikoj për Sarajevo, pashë shumë projekte në të huaj që të gjitha dukej shumë interesante, megjithatë diçka më shtyu drejt Bosnjes dhe duke pritur të dija nëse do të më pranonin apo jo, mendoja, "nëse do të jetë, do të jetë Sarajevo".
Do të tregoj përvojën time duke filluar me disa elemente dhe refleksione mbi Bosnjën. Pastaj do të flas dhe do të shpjegoj më specifikisht punën time.
Kur arrita në Bosnjë, muajt e parë ishin intensiv dhe plot stimuj.
Bosnja është një vend që nuk fshehë të kaluarën e saj komplekse: shenjat e luftës së viteve '90 janë fortë të pranishme në realitetin e përditshëm që të rrethon, nga muret e ndërtimeve deri te kujtimet e njerëzve që me rezervë dhe pa u lejuar shumë të shkojnë kah kujtimet, hapin një dritare në atë periudhë që për ata që nuk e kanë përjetuar kurrë luftën, nuk është kurrë plotësisht e kuptueshme.
Ditën e parë në Sarajevo u impresionova nga shkurtimet në pallatet, nga shenjat e qarta të lëna nga bombardimet në shtëpitë ku njerëzit ende jetojnë. U përfytyrova më shumë nga kontrastet që karakterizojnë këtë kryeqytet atipik, një pjesë e qytetit ka dizajnin tipikisht socialist që mund të gjesh pak edhe në Budapest, pak edhe në Berlin dhe pak edhe në Tbilisi. Ndërsa qendra historike është një përzierje mes shtëpive në stil osman dhe pallateve në stil austrohungarez duke marrë parasysh dominimet e shumta të dy shekujve të fundit.
Sarajevo është quajtur me të drejtë Jerusalem i Europës për shkak të xhamive, kishave ortodokse dhe atyre katolike të njëra afer tjetrës. Këtu, në fakt, 50% e popullsisë është myslimane, 35% ortodokse dhe 15% katolike, megjithatë në Sarajevo, rreth 80% e popullsisë është myslimane dhe pjesa tjetër është katolike. Sllavët ortodoksë jetojnë në Sarajevo Lindore, që njësoj si Berlina e vjetër dhe Jeruzalemi i ri (apo shumë i ri), përfaqëson pjesën tjetër këtu.

Bosnja është vendi ku në të njëjtën rrugë mund të jetojnë një Matteo, një Mohammed dhe një Miloš, të tre të qytetëruar si bosniakë, por të tre me religjione dhe kombësi të ndryshme; në fakt, përpara luftës nuk do të ishte e çuditshme që katoliku Matteo të martohet me motrën e Mohammedit, por pas luftës, Bosnja mbetet një vend me përzierje multietnike vetëm në letra.

Njëherë, një trajnuese ime, ndërsa shkonim në një kamp refugjatësh për trajnim, më tha një shprehje që ajo e kishte shumë të dashur: "Ku fillon Bosnja, mbaron logjika". Edhe pse kjo shprehje nuk më pëlqen shumë, pranoj se ajo gjen shprehjen maksimale në faktin se kjo është vendi i vetëm në botë që ka tre presidentë, një për serbët/ortodoksët, një për kroatët/katolikët dhe një tjetër për myslimanët, dhe si të mos mjaftonte, ka një lloj presidenti ndërkombëtar i cili pas luftës mbikqyr zbatimin e marrëveshjeve të Daytonit, marrëveshje këto me të cilat u futi fund luftës. Vendi përjeton një ndarje të brendshme të shtuar midis Federatës së Bosnjës dhe Hercegovinës, një entitet me shumicë myslimane-kroate, dhe Republika Srpska, që është shumicë serbe. Na vjen keq, por kjo ndarje nuk është vetëm etnike, por edhe burokratike-administrative, që kufizon mundësinë për të përfituar nga një gamë e gjerë shërbimesh nëse jeni rezidentë në entitetin tjetër administrativ (edhe pse ndarja midis Republikës dhe Federatës në shumë zona të vendit është vetëm disa metra larg).

Në disa kilometra të vetëm me makinë, duke kaluar nga një entitet në tjetrin, shihni shkronja kryesisht në cirilicë (alfabeti i përdorur nga serbët), dhe nuk është e rrallë të gjeni murale që e lavdërojnë Ratko Mladićin, ushtarin e forcave armike të Republikës Srpska që në vitin 1995 urdhëroi ekzekutimin e 8,000 meshkujve dhe adoleshentëve myslimanë-bosniakë në Srebrenicë.

Megjithë ambivalencën e saj, Bosnja është një vend që të mrekullon më së shumti në mënyrë pozitive, natyra e saj është shumë e ngjashme me atë të Zvicrës: është plot me liqene dhe pyje, kodra dhe gjelbërim kudo, ushqimi i saj është një përzierje mes traditave kulinare slave dhe turke, njerëzit janë shumë miqësorë dhe të testuar dhe shumica e të rinjve flasin anglisht. Vendi ka shumë diversitet dhe edhe pse është i vogël në dimension, në të njëjtën vend mund të gjeni Medjugorjen, një destinacion i fortë i pelegrinazhit çdo vit, mund të gjeni

Piramidat e zbuluara së fundmi në Visoko, fshati i bukur sufist i Blagajit, urat e mrekullueshme të Mostarit, e mijëra vendet ku mund të bësh rafting - këto janë vetëm disa nga atraksionet e mahnitshme të Bosnjës.
Çfarë më pëlqen më shumë janë historitë e shumë të rinjve që kanë rizbuluar vetveten përmes artit. Sarajevo është plot me artistë të rinj, shumica prej tyre kanë themeluar galeri arti ose kanë ngritur biznese të tyre në fushën e muzikës, artit, skulpturës, dhe shumë gjëra të tjera. Evente, festivale, dhe ekspozita artistike nuk mungojnë kurrë dhe ofrojnë një shumëllojshmëri të gjerë të shprehjeve artistike dhe kulturore.

Tani le të shohim përvojën time të punës. Kur në gusht të vitit 2021 Talibanët zënë Kabul dhe shumë afganë u evakuuan edhe drejt Italisë, mendova se çfarë jetë do të kishin ata dhe mendoja se do të ishte interesante të bisedoja me ta. Asnjëherë nuk do të mund të imagjinoja se më pak se një vit më vonë do të bëja këtë si punë. Në Bosnje, puna ime konsiston në menaxhimin e një hapesire të vogël quajtur "kënd social" në një kamp pritjeje të përkohshme ku ne ofrojmë pije të ngrohta, organizojmë laboratorë dhe lojëra me migrantët e rrugës së Ballkanit që ndalen këtu për të vazhduar udhën e tyre drejt Evropës Perëndimore. Shtetësitë më të pranishme në kamp janë Afganët, Pakistani, Marokenët, Sirianët dhe Iranianët, dhe për çaste nuk kanë munguar Rusët, Kubanët dhe Burundianët. Rruga e Ballkanit është në fakt udha e detyrueshme që shumë të rinj të pashoqëruar dhe familjet janë të detyruar të bëjnë, sepse edhe nëse posedojnë një pasaportë, kur në konsullatën e një vendi europian nuk mund të demonstrojnë se kanë të paktën dhjetë mijë euro në llogarinë bankare dhe një siguri banimi, asnjë vend nuk do të japë një vizë turistike, asnjëherë më pak një pune. Për të qenë të qartë, sipas renditjes globale të fuqisë së pasaportave, Italia bashkë me vende të tjera evropiane është e dyta, që do të thotë se në botë ka shumë vende ku mund të hyjmë pa vizë, ndërsa fuqia e pasaportës Irakiane, Siriene dhe Afgane është në respektivisht vendin e 90-të, 91-të dhe 92-të, që do të thotë se rrugët për të ardhur legalisht te ne janë një ëndërr.
Shumica e migrantëve me të cilët kam biseduar kalojnë tërë Iranin, pastaj ndalojnë një kohë në Turqi për të punuar për disa vite dhe pastaj vazhdojnë drejt Greqisë.

Në Greqi, sipas raporteve të migrantëve, policia nuk e mendojnë dy herë para se të qëllojnë atë që po përpiqet të kalojë kufirin pa leje, duke përfshirë edhe gra dhe fëmijë, dhe nëse nuk e përdorin armën, vijnë dhunat fizike me duar, këmbë, dhe kërcënime me shkop. Po të njëjtat histori dhune më janë treguar në lidhje me kufijtë e Bullgarisë, Serbisë dhe Kroacisë. Dhuna e policisë kroate është ajo për të cilën kam pasur dëshmi më të drejtpërdrejtë, ku kufiri është fortemente mbikëqyrë nga policia dhe dronët. Migrantët për të arritur aty nga Bosnja flenë në pyje për ditë me rresht në dimër me -20°C dhe pak ushqime, duke rrezikuar të depërtojnë në ndonjë minë, pasi shumë zona pyjore e Bosnjes ende nuk është pa mina nga lufta e viteve '90. Ata që kapen duke tentuar të kalojnë kufirin, telefono i tyre ku janë hartat për të kthyer në kampet e refugjatëve dhe kontaktet e të afërmve dhe miqve u shkatërrohet, të gjitha paratë u vjedhin, ndonjëherë edhe qindra euro, duke pasur parasysh se askush nuk e kryen Europën duke shkuar në këmbë duke kaluar përmes lumenjve me kartat e kreditit, por vetëm me para të gatshme. Në dimër, nuk kanë munguar rastet kur policët kanë detyruar migrantët të hiqen këpucët dhe të kthehen në Bosnjë pa këpucë nën borë, në këtë kontekst, natyrisht, ka edhe goditjet e tmerrshme.
Edhe pse në kontaktin e përditshëm me migrantët flasim për përvojat negative që kanë pasur gjatë udhëtimit të tyre, është kryesisht për ëndrrat, historitë dhe dëshirat e tyre që flasim. Momenti i papritur kur njerëzit me të cilët ke qenë në kontakt për muaj të tërë të thonë se është koha për t'u përshëndetur sepse po nisen për në lojë (në gjuhën e migracionit është tentativa për të kaluar kufijtë e Ballkanit) të të lë pa fjalë, por një moment më vonë mendon se është e drejtë në këtë mënyrë dhe mund të kujtosh vetëm momentet më të mira të atyre bisedave të gjata. Kur pas javësh merr mesazhe nga djemtë që kanë arritur në Gjermani, Itali, Franca dhe Mbretëria e Bashkuar me selfiet e tyre, kupton vlerën e vërtetë të kësaj përvoje. Çdo histori të bën të pasur ndonjëherë, si ajo e binjakëve algerianë, bashkëmoshatarët e mi që donin të bëheshin berberë dhe me të cilët kam arritur të ha një pizzë në Romë pas muajsh që nuk kishim parë njëri-tjetrin që në herën e fundit që u përshëndetëm në Bosnjë në një kamp refugjatësh.

Si shndërrohet në mendje edhe historia e një burri afgan të moshuar që ka qenë tregtar i qilimave, mekanik, udhëheqës turistik dhe shumë më tepër, dhe që pastaj me ardhjen e talebanëve është detyruar të ikë pasi në kompjuterin e tij, i shënuar nga policia, ka qëndruar një video ku me turistë britanikë po tallëte me talebanët.
Poashtu, më shkon në mendje historia e një të ri sudanez që flet mirë gjermanisht pa kurrë të ketë qenë në Gjermani dhe që ka ikur si fëmijë nga vendi i tij për shkak të luftës, para se të shpërngulet në Libi, një vend nga i cili është detyruar të ikë përsëri për të njëjtën arsye. Me një përshtypje të caktuar, mendoj edhe për mikun tim tunizian, i cili për shkak të nënës së tij palermitane flet italianisht dhe çdo herë që më sheh më quan "gjak i imi", tani me dëshirë për të shkuar në Spanjë.
Përfundimisht, nuk mund të mbyll këtë dëshmi pa treguar historinë e Zarfës, një kolege që ka zgjedhur të punojë në një kamp refugjatësh, sepse kush mund të kuptojë më mirë dramën e migracionit se ajo? Zarfa është nga Srebrenica dhe kishte 17 vjet kur u detyrua të ikte vetëm drejt Maltës, e pritur nga disa organizata lokale. Zarfa ka humbur të gjithë të afërmit e saj në gjenocidin e vitit 1995 dhe gjeti eshtrat e babait vetëm në vitin 2005. Tani, të gjithë migrantët e kampit e quajnë Zarfën "Nënë", dhe unë nuk kam parë kurrë dikë që kryen këtë punë me pasion dhe përkushtim si ajo. Në një bisedë që kemi pasur për luftën dhe për faljen, ajo më tha se një nënë mund të thotë se ka kryer punën e saj mirë vetëm kur fëmijët bëhen njerëz të mirë. Është në thelbin e kësaj fjale që gjej kuptimin e përvojës sime të përgjithshme, të shërbimit civil dhe të korpusit qytetar të paqes.
Njohja e kaq shumë migrantëve bashkëmoshatarë, të gjithë kaq larg nga nënat e tyre, me një potencial eksperiencial të jetës kaq të rëndësishëm, më ka ndihmuar të bëhem një person më i mirë dhe sigurisht më i vetëdijshëm krahasuar me kur ika dy vjet më parë. Në dimensionin tim të vogël, mund të përfundoj këtë dëshmi duke theksuar se kam kuptuar se migracioni është së pari një rrugëtim i brendshëm dhe pastaj i jashtëm, një rrugëtim që në shumicën e rasteve bën një person më të mirë.

5.Në hapësira të vogla

Në përkujdesjen të Santina Morciano
Caritas Firenze

Ftyra, historitë, shikimet: në këtë bazohet identiteti i Caritasit, vendi "simbol" ku kam mundësinë të punoj. Një identitet që përballon çdo ditë praktikja dialogut dhe mbështetje, konfrontimi dhe reciprociteti për të lidhur identitetet e shumëfishta nga të cilat vetë është ndërtuar.
Identiteti i Karitasit më kujton shumë atë të kësaj toke[1], jugut, që Don Tonino Bello e përshkruante si "Toka-dritare. Një toke-simbol. Një toke-shpresë. Një toke-kufi. Një toke finis-terrae. (...) Një toke, ikonë e shpëtimit, që refuzon perspektivën e të qenit përdorur si kështjellë ushtarake e Europës, të shtrirë në Mesdhe si arkë luftash dhe jo si arkë paqeje"[2]. Për këtë arsye, kur Narrazioni Circolare - në personat e Antonella De Vito dhe prof. Francesco De Luca që i falenderoj nga zemra - më ftoi të merrja pjesë në një Kongres për fëmijën migrant, fillimisht pyeta se si do të mund të kontribuoj, cilën gjurmë do të lë.
Fillimisht u largova nga rrënjët e mia të cilat thellohen në një pjese toke që është zhytur nga Deti Mesdhe, që është gjiri i historisë sime por varrezë e shumë të tjera. Pastaj mendoj në vendin ku jam tani, në atë vend "simbol" (që është Caritasi) që ngjan me Jugun: një port i hapur që mbajnë gjallë shpirtin tradicional të mikpritjes së ndryshueshme, të atyre në nevojë sociale dhe/ose ekonomike, kulturës së shkëmbimit dhe falënderimit, ndërgjegjes së solidaritetit të nevojshëm për ata që shërbejnë një shërbim bamirësie (pra një shërbim dashurie) nga person në person, nga histori në histori, nga fytyrë në fytyrë. Me fat e konsideroj veten që kam lindur dhe rritur në një tokë ku era e ndryshkut fryn fort duke mbjellë fara të ndryshme dhe të përziera.

[1] Në lidhje me Kongresin e III-të të Tregimit të Rrethit - Tregimi i një Pediatrie Diferente, i mbajtur në Siracusa nga 16 deri më 19 maj 2024.
[2] A. Bello, 2007. Jugut me një çmim të lartë: ndryshimi si sfidë, La Meridiana, Molfetta.

Më ka mësuar të trajtoj me kujdes shikimin dhe mendimin kritik në njohjen e fytyrave.
"Bambino migrante, bambino che accoglie: le impronte dell'umanità in movimento" është titulli i dhënë për këtë projekt. Por kush është ky fëmijë? Cilës është fytyra e tij? Cila është historia e tij?
Alan, Karim, Ahmed, Lea, Malak, Esther, Marie, Evelyn, Xhenisa, Mohamed, Nour, Latifah, Ismail, Lina. Ata nuk janë vetëm emra. Janë histori dhe univers emocional. Për këtë arsye, u trishtova thellë në leximin e përgjigjeve në pyetjen "Çfarë ndjenje ju shkakton imazhi i një fëmije migrant?"[3]: "trishtim", "dhembshuri", "mëshirë", "mërzitje". Para këtyre fjalëve, duhet të pyesim veten: çfarë është jeta e përditshme mbi të cilën - si vullnetarë, trajnues, punonjës socialë, mjekë, edukatorë, etc. - ne vazhdojmë të punojmë? Çfarë ndikimi kanë këto ndjenja në universin kognitiv dhe emocional të fëmijës me të cilin kemi kontakt? Fëmija - migrant - nuk është një fotograf që qëndron i pa lëvizshëm dhe i pandryshueshëm, por një frame i një procesi më të gjerë. Vetëm kur të arrijmë ta shohim atë si një histori në zhvillim të vazhdueshëm në vend se si një person i caktuar në një kategori, ndoshta mund të kuptojmë më shumë se spektakularizimi i vuajtjes së tij dhe ekspozimi i brutaliteteve të cilat shpesh është viktimë, duhet të diskutohet përtej çdo përpjekjeje për mëshirë. Imazhet tronditëse të përhapura nga mediat e fëmijëve të mbështjellë si fletë ari në mbulesa termike apo në prag të jetës ose të pajisur në bregdet ose në situata ekstreme të varfërisë dhe/ose rrezikut, në Rrugën e Ballkanit, shkaktojnë trishtim, dhembshuri, mëshirë dhe mërzitje që mbarojnë në vetvete. Kjo mobilizim emocional, megjithatë nuk neglizhon realitetin e fakteve, është shumë e dobët sepse ka efekte të shkurtër dhe mbi një person vetëm duke neglizhuar tërësisht shkaqet shoqërore - edhe pse më ose më pak të njohura - të këtyre vuajtjeve.

[3] Referimi për pyetjen e trajtuar në faqen 29 të kësaj broshure, e cila është përfshirë në anketën e administrimit të pyetjeve për vajza dhe djem të moshës 18-30 vjeç që punojnë nëpër Caritas dhe Young Caritas në të gjithë Italinë.

Fëmija bëhet një flamur në vend se një erë që orienton atë flamur. Prandaj humbet konteksti i jetës së fëmijëve, arsyet përse ndodhen në një situatë të caktuar që çon në migrim.
Ç'të bëhet atëherë? Ndoshta, hapi i parë është të jemi të vetëdijshëm se jemi përgjegjës për njëri-tjetrin, se vuajtja e njërit prek të gjithë, por jo të gjithë kanë privilegjin të shpëtojnë nga vuajtjet: "Ne nuk mund të dimë pse bota vuajti. Por mund të dimë si bota vendos që vuajtja do të godasë disa dhe jo të tjerët"[4]. Në vitin e fundit, kam pasur rastin të shkoj në Turqi pas tërmetit që goditi jugun e vendit dhe verilindjen e fqinjës Sirisë. E njëjta tragjedi me pasoja të ndryshme ekstreme për fëmijët turq në krahasim me fëmijët sirianë dhe afganë që emigruan në territorin turk. Të gjithë me shenjat, të gjithë me kohë dhe mundësi shëruese të ndryshme.
Kështu që ndërgjegjësimi i përparësive strukturore historikisht të ndërtuara mund të na lejojë të jemi protagonistë socialë, promovues të ndryshimit përtej çdo retorike të thjeshtë. Në këtë kontekst, është e rëndësishme fakti që Papa Françesku këtë vit shpalli Dita e Parë Botërore e Fëmijëve që do të mbahet në Romë më 25 dhe 26 maj 2024. Në Mesazhin e tij, Shenjtëria e Tij ftoi "të bëhemi të zgjuar si fëmijë për të kapur novacionet e nxitura nga Fryma në ne dhe rreth nesh. (...) Mund të ëndërrojmë për një njerëzim të ri dhe të angazhohemi për një shoqëri më fratëruese dhe më kujdesëse për shtëpinë tonë të përbashkët. (...) Bota ndryshon para së gjithash përmes gjërave të vogla, pa turp të bëjmë vetëm hapa të vegjël. Dhe pikërisht, e vogla jonë na kujton që jemi të brishtë dhe kemi nevojë për njëri-tjetrin, si anëtarë të një trupi të vetëm (krahaso Romakëve 12,5; 1 Korintasve 12,26)"[5].
Përveç se të vazhdojmë të jemi profesionistë të shkëlqyer, mund të angazhohemi të jemi qytetarë aktivë duke mbështetur të drejtat e atyre që nuk kanë zë ose që nuk arrijnë të dëgjohen, duke promovuar praktika të mira të integrimit, dialogut dhe bashkëjetesës. Në këtë mënyrë, ndoshta, do të fillojë të ndryshojë bota, ose të paktën e jona, dhe kur të mendojmë për një fëmijë migrant, do të arrijmë të shohim një histori, një fytyrë, me një shikim empatik në vend të atij dhembshur, vëllazëror në vend të atij mëshirues. Do të jetë e mundur, me hapa të vegjël, mjafton të besojmë!

[4] G. Calabresi; P. Bobbitt, 2006. Zgjedhje Tragjike, Botuesi Giuffrè, Milano.
[5] Mesazhi i Shenjtërisë Së Tij për Ditën e Parë Botërore të Fëmijëve (25 - 26 maj 2024), 02.03.2024, www.press.vatican.va.it

Faleminderit

Kjo punë është rezultat i një pune ekipore e bërë e mundur në fillim nga Narrazioni Circolare, për të cilën ne falenderojmë nga zemra për të na dhënë mundësinë për të qenë zëdhënësit e Caritas në të gjithë Italinë.
Faleminderit drejtorisë së Caritas Firenze për mbështetjen e vazhdueshme në realizimin e këtij projekti.
Një falenderim i veçantë shkon për Silvia Rimediotti, përgjegjëse e Shtëpisë Santa Matilde në Fondacionin Solidaritet Caritas ETS në Firence, që na lejoi të takonim fëmijët migrantë dhe të ftuar në strukturën e tyre. Ata ishin ata që kryen të gjitha vizatimet e përfshira brenda kësaj broshure. Ata janë fëmijë dhe vajza që qëndrojnë në shtrat të mbrojtur në Spitalin Pediatric Meyer dhe fëmijë palestinezë që ende nuk kanë një strehim në territor dhe që kanë nevojë për kujdes.
Faleminderit edhe Don Massimo Biancalani për të na hapur dyert e kishës së tij. Kështu kemi pasur rastin të vizitojmë ekspozitën "Një shenjë midis Njerëzorësisë dhe Jo-Njerëzorësisë" nga Ebrima Danso, piktori i ri që realizoi pikturën në copëz. Faleminderit edhe atij!
Përfundimisht, faleminderit të gjitha Caritas të shpërndara në territorin italian për të përhapur anketën tek të rinjtë e tyre Caritas.

Vorrei che le chiese fossero come un albero
che non chiede agli uccelli da dove vengono e dove vanno
ma offre loro ombra e cibo necessario più che volano via.
don Angelo Cicalò
Al lavoro per il workshop
che presenteremo a
Siracusa il 18 maggio 2024

UN SEGNO TRA
UMANITÀ E
DISUMANITÀ
Ebrima Danso
pittore
migrante
dall'Africa

ANAS

Caritas
Organismo Pastorale
ARCIDIOCESI DI FIRENZE

young Caritas
FIRENZE

SIMPE
SOCIETÀ ITALIANA MEDICI PEDIATRI

III Edizione
NARRAZIONE CIRCOLARE
Racconto di una Pediatria Differente

Leukasia